

Austatud lugeja!

Üks jurist ütles mulle hiljuti oma tööst rääkides, et ta süveneb nii vähe kui võimalik. See mõte tegi mulle nalja, veel rohkem naersin siis, kui sain aru, et tal on selle avaldusega tõsi taga. Jurist, kes süveneb nii vähe kui võimalik! Jah, pangem tähele, mitte nii vähe kui võimalik **ja** nii palju kui vajalik – lihtsalt „nii vähe kui võimalik“!

Minu jaoks on see naljakas, sest minu arusaamist mööda on juristi töö süvenemise töö. Mitte ainult õigusesse, vaid ka inimloomusesse, üldisesse ja üksikusse süvenemise töö. Kes süveneda ei armasta, peaks õigusteaduskonnast kaugele hoidma.

Kuid äkki ma eksin? Mulle meenub paari aasta tagant ühelt edukalt advokaadilt kuuldu, et süvenemine on nende büroos kõige madalamalt tasustatud töötajate pärusmaa. Mis siis, kui see polnudki provotseerivat laadi väljaütlemine ja me oleme ka tegelikult olukorras, kus karjääriredelil vähegi edasijõudnud jurist enam süvenemisele aega ei kuluta? Et juristi töö polegi süvenemise töö, vaid midagi muud? Ja need, kes veel ei ole suutnud seda mõttemalli omaks võtta, peavad riputama oma laua kohale meeldetuletuse: „Süvene nii vähe kui võimalik!“?

Arvata on, et keegi ei taha palgata endale advokaati, kes sellise moto alusel töötab, või usaldada oma kohtuasja lahendamise süvenemist vältiva kohtuniku kätte. Kuid küsimusel on ka teine pool: palju on neid, kes jõuavad maksta süvenemise eest? See ei ole ainult kliendi ja advokaadi küsimus; kohtunike puhul on see küsimus sellest, palju talaarikandjaid riik suudab endale lubada. Sest sageli ei tegeleta probleemidega pinnapealselt mitte laiskusest, vaid seetõttu, et muude tööülesannete tõttu pole süvenemiseks piisavalt aega.

Jõudsingi rahani. Kuid raha on vaid üks selle probleemi tahk – põhiküsimus on mentaliteedis, nõudlikkuses iseenda ja teiste vastu. Kas rahulduda tööga siis, kui see on tehtud, või üksnes siis, kui see on hästi tehtud? Õpetaja Laur ütles Tootsile: „Kui kogu rehkendust ei jõua, tee pool, aga tee hästi!“ Seega õpetaja Laur eelistas kvaliteeti. Aga meie, siin ja täna? Jah, loomulikult on ideaal teha ära kõik ja teha see hästi. Kuid kui üheaegselt tähtaegsust, kvaliteeti ja kvantiteeti tagada ei jõua, siis mida ohverdada? Või on see küsimus siiski täiesti valesti esitatud: et kui kogu rehkendust ei jõua, siis ei ole sinu koht koolis?

Kas juristi töös on kvaliteeti võimalik süvenemata saavutada? Kindlasti on andekaid inimesi, kes suudavad kõike lennult haarata. Või neid, kes õppides ja töötades on juba rajanud endale nii tugeva teadmistevundamendi, et edasine läheb juba libedamalt – süvenemata, kuid sellest hoolimata hästi. Lisaks on õnnesärgis sündinuid. Kuid mida teevad ülejäänud, mittesüvenemise usku juristid? Nad kas suudavad klientide eest oma pealiskaudsust varjata või müüa neile maha kuvand juristist, kes ei peagi süvenemisega tegelema. Olgem ausad, viimane plaan töötab juba mõnd aega päris hästi.

Süvenemine on aeganõudev ja seetõttu kallis lõbu. Karta on, et mittesüvenemine on aga lõppkokkuvõttes veelgi kallim. Kuulsin hiljuti üht ajakirjatoimetajat ütlemas, et neil ei ole piisavalt ressursi tagada artiklite kvaliteeti. Kui ajakiri aga kvaliteeti ei taga, siis ei taga ta lugejaskonna olemasolu ja sedakaudu ka ajakirja eksistentsi. Väikestest ohverdustest võivad alguse saada suured ohvrid. Ja see ei ole vaid ajakirjade väljaandmise puhul nii.

Ma olen siiski veendunud, et on juriste, kes mitte ainult ei tegele süvenemisega, vaid kes tegelevad sellega lausa hea meelega. Isegi siis, kui see raskem ja toob vähem sisse, kui muu juristitöö. Selle elavaks näiteks on meie ajakiri, selle autorid ja lugejaskond. Me armastame süveneda. Võib-olla rohkemgi, kui vajalik. See on luksus, kuid mul on hea meel, et saame seda endale lubada.

Katrin Prükk